

Słowo od Redaktor Tematycznej

Literatura, sama będąc medium dla słowa i obrazu, wchodziła od zarania dziejów w rozmaite relacje z tradycyjnymi i nowymi mediami. Stąd też analizy tych praktyk dotyczyły zagadnień związanych z intertekstualnością, intermedialnością, adaptacją czy konwergencją.

We współczesnej cywilizacji, zdominowanej przez media mobilne, społecznościowe, cyfrowe, literatura – w różnych swoich formach i odsłonach – funkcjonuje praktycznie we wszystkich znanych człowiekowi środowiskach medialnych (radio, filmie, teatrze, internecie), w formie drukowanej, elektronicznej czy w postaci audiobooków. Wchodzi także w relacje z różnymi awangardowymi formami sztuki, w tym ze sztuką nowych mediów.

Polimorficzność współczesnych pól i form literackich wymaga uruchomienia lub wynalezienia całkowicie nowych metod ich analizy lub modyfikacji czy transfiguracji tych, które są już zakotwiczone w badaniach humanistycznych i społecznych. Literatura funkcjonuje w tych analizach i interpretacjach zarówno jako konkretny tekst sygnowany nazwiskiem autora, jak i wytwór określonej praktyki kulturowej, wyraz specyficznego doświadczenia generacyjnego, pole pisma, doświadczenia, eksperymentu artystycznego, a nawet prowokacji kulturowej.

W literaturze usieciowionej, czyli zarówno zdominowanej przez praktyki nowomediacyjne, jak i uchwyconej przez te rozmaite praktyki interpretacyjne, wyraża się złożony charakter współczesnego społeczeństwa medialnego, kultury Web 3.0 czy estetyki i ideologii cywilizacji medialnej w drugiej dekadzie XXI wieku.

Do badania mediów wykorzystujemy wciąż – w niektórych wypadkach motywowani głównie charakterem materiału badawczego – terminologie i metodologie o proveniencji literaturoznawczej, i na odwrót. Badania współczesnych form literackich w przestrzeniach (nowych) mediów wymagają bowiem od badaczy znajomości metod warsztatu medioznawczego i komunikologicznego. Wciąż pozostaje oczywiście miejsce w tych analizach i studiach dla tradycyjnych metod – w myśl zasady, iż należy je dobierać zgodnie ze specyfiką przedmiotu badania.

Artykuły naukowe zgromadzone w tym tomie oddają złożony charakter opisywanych zjawisk na polu i z pogranicza analiz literaturo- i medioznawczych, inspirowanych antropologią kulturową, naukami o sztuce czy myślą socjologiczną.

Agnieszka Ogonowska